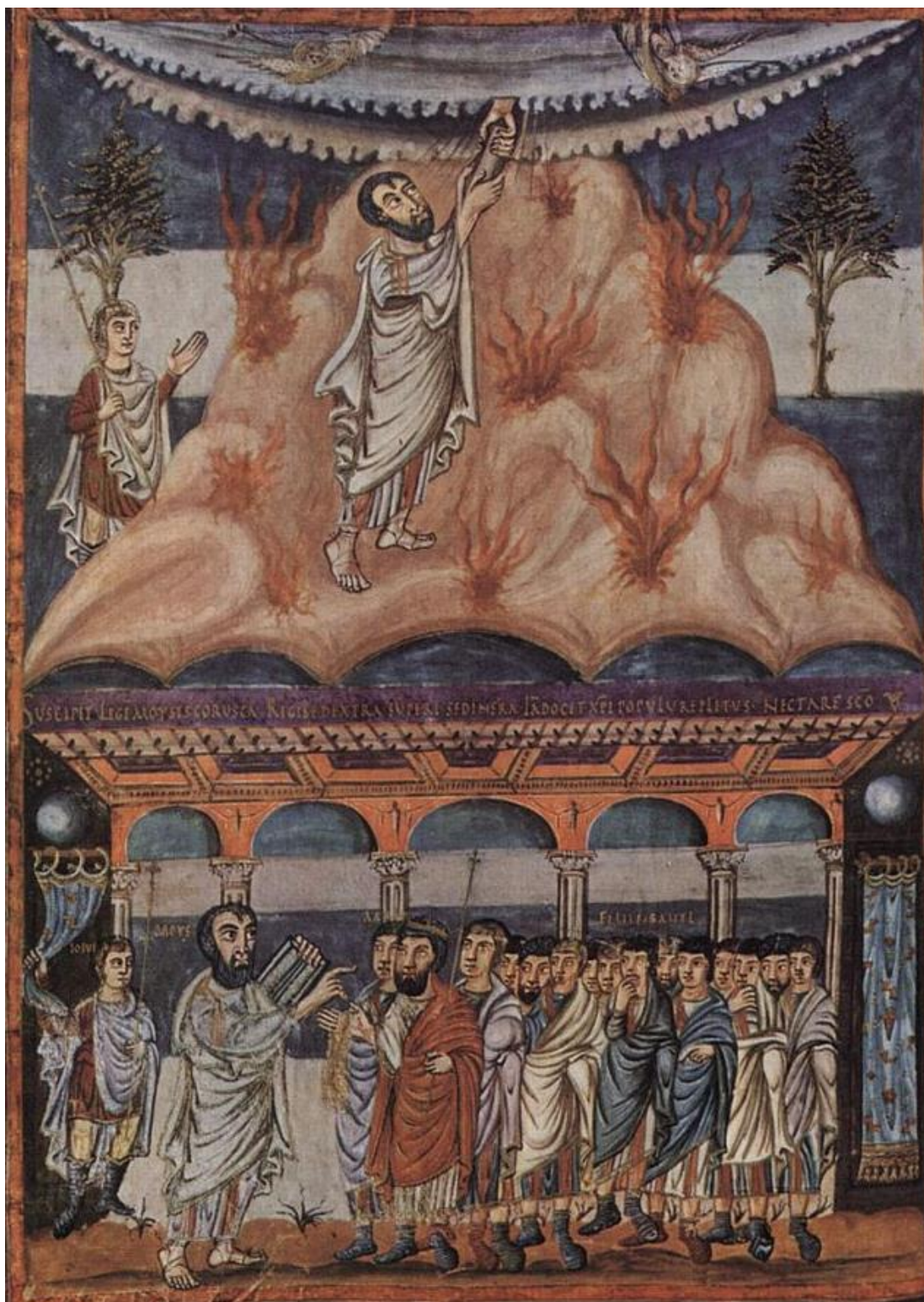

Jozue - hebr. יְהוֹשֻׁעַ /Yěhòshúa'; lat. Iosue; turec. Yusa; meno Jozue súvisí s menom Ježiš a znamená v preklade znamená „Hospodin je spása“; Jozue je postava v *Tóre*; je jedným z izraelských zvedov (Numeri 13-14) a v niekoľkých pasážach je uvedený ako pomocník Mojžiša; je ústrednou postavou Knihy Jozue; podľa *Exodu*, *Numeri* a Knihy Jozue sa stal vodcom izraelských kmeňov po smrti Mojžiša; jeho meno bolo $\text{יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון}$ /Jehošu'a bin Nun – „Jehošua, syn Nuna“; Mojžiš ho nazýval Jehošua (יְהוֹשֻׁעַ); podľa Biblie sa narodil v Egypte pred exodom, niekedy medzi 18.-13.st.pr.Kr. (1355-1245 pr.Kr.); spolu s Calebom bol jedným z dvanástich izraelských zvedov (ako zástupca kmeňa Afraimovho) zaslaných Mojžišom preskúmať zem *Kanaánu* a preukázal veľkú odvahu a najmä vieru v Božiu pomoc; bol Mojžišovým pomocníkom a žiakom a ako jediný ho sprevádzal na horu *Sinaj*, kde mu Boh dal svoj *Zákon* pre ľud (pozri *Dekalog*); po smrti Mojžiša, viedol Izraelitov kmene v dobytie Kanaánu; podľa Knihy Jozue (24,9) zomrel vo veku 110 rokov; Jozue má miesto aj v *islame*; niektorí moslimovia veria, že stretol mystickú postavu Khidr, spravodlivého služobník Božieho, ktorý má mystické znalosti; podľa niektorých moslimov bol Jozue dokonca prorok; Jozue viedol izraelských bojovníkov do bitky proti Amálekovcom, ktorú vyhrali; previedol suchou nohou Izraelitov cez rieku *Jordán*; zázrakom bez boja dobyl mesto Jericho, ktorého obyvateľov vyhubil (pozri *Rachab*); dobyl a zničil mesto Aj; pomohol zachrániť Gibeoncov, keď na nich zaútočili vojská piatich kráľov; Jozue sa ako vojvodca správal tvrdo, kruto, ale aj statočne, osobne velil útokom; ušetril iba Gibeoncov, ktorí s ním uzavreli mierovú zmluvu; v bitke pri meste Gibeon došlo k jednému zo zázrakov, keď Jozue žiadal zastaviť slnko a predĺžiť deň (Jozue 10,12-14); táto zmienka bola neskoršie používaná cirkvou pre podporu geocentrizmu; využívali ju inkvizítori, tak napr. *M. Luther*, keď vystupoval proti *Koperníkovi*; Jozue pomocou brilantnej stratégie, bezohľadnosti a Božieho požehnania postupne porazil a usmrtil tridsať kráľov a obsadil celú krajinu Kanaán; potom spoločne s kňazom *Eleazarom* rozdelil krajinu losom na dedičné podiely podľa izraelských kmeňov, s výnimkou kmeňa *Lévi* (pozri *Leviti/Levijci*); pred smrťou zvolal starších a predstaviteľov národa a zaviazal ich prísahou, že budú slúžiť bohu Jahve; pozri *manicheizmus*

Jozue a izraelský ľud (karolínsky rukopis, 840)

E. Altdorfer: Jozue (drevorez, Lübeck Bible, 1530-1534)

G. Lanfranco: Mojžiš posielal zvedov do Kanaánu (1621-1624)

N. Poussin: Víťazstvo Jozua nad Amálekovcami (1624-1625)

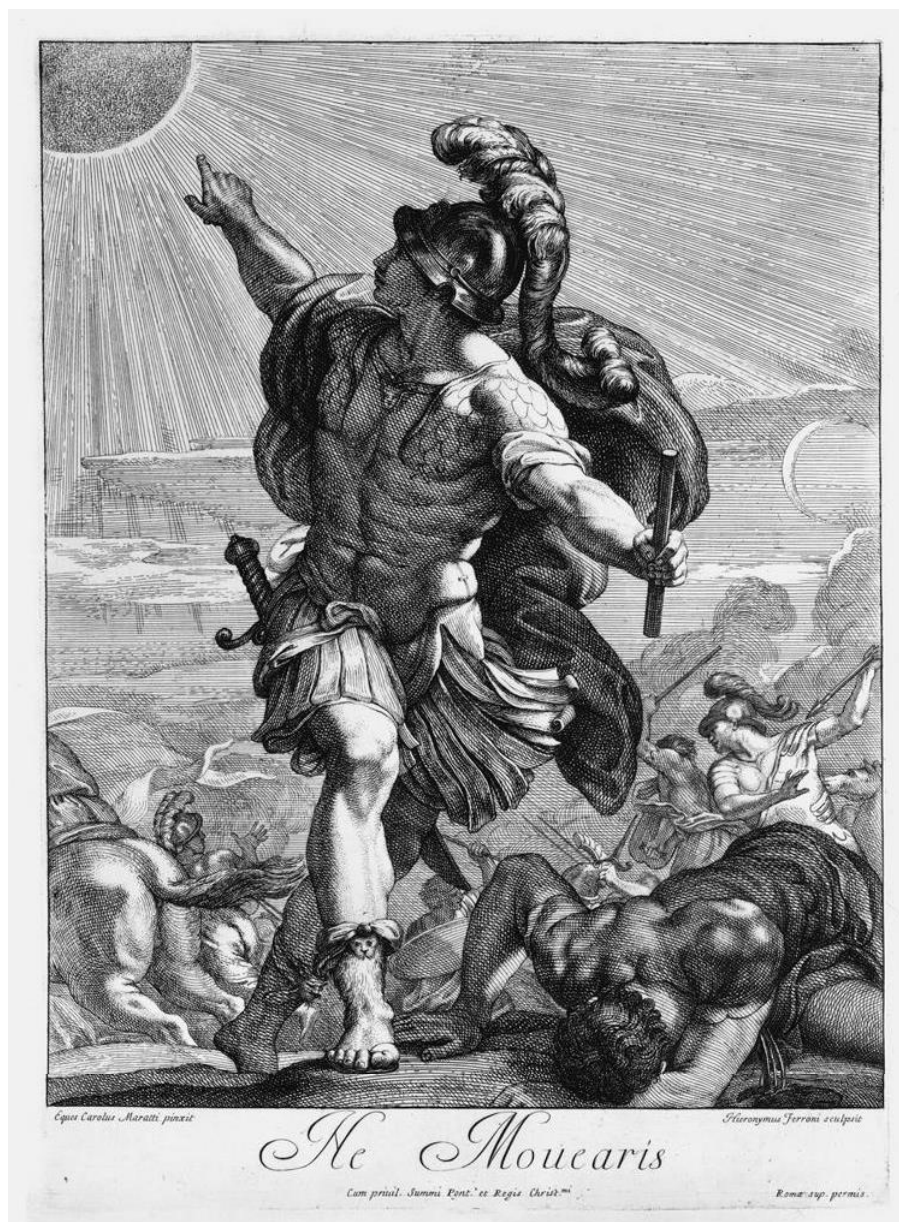
A. L. Wirsing: Jozuova smrť (rytina, 1769)

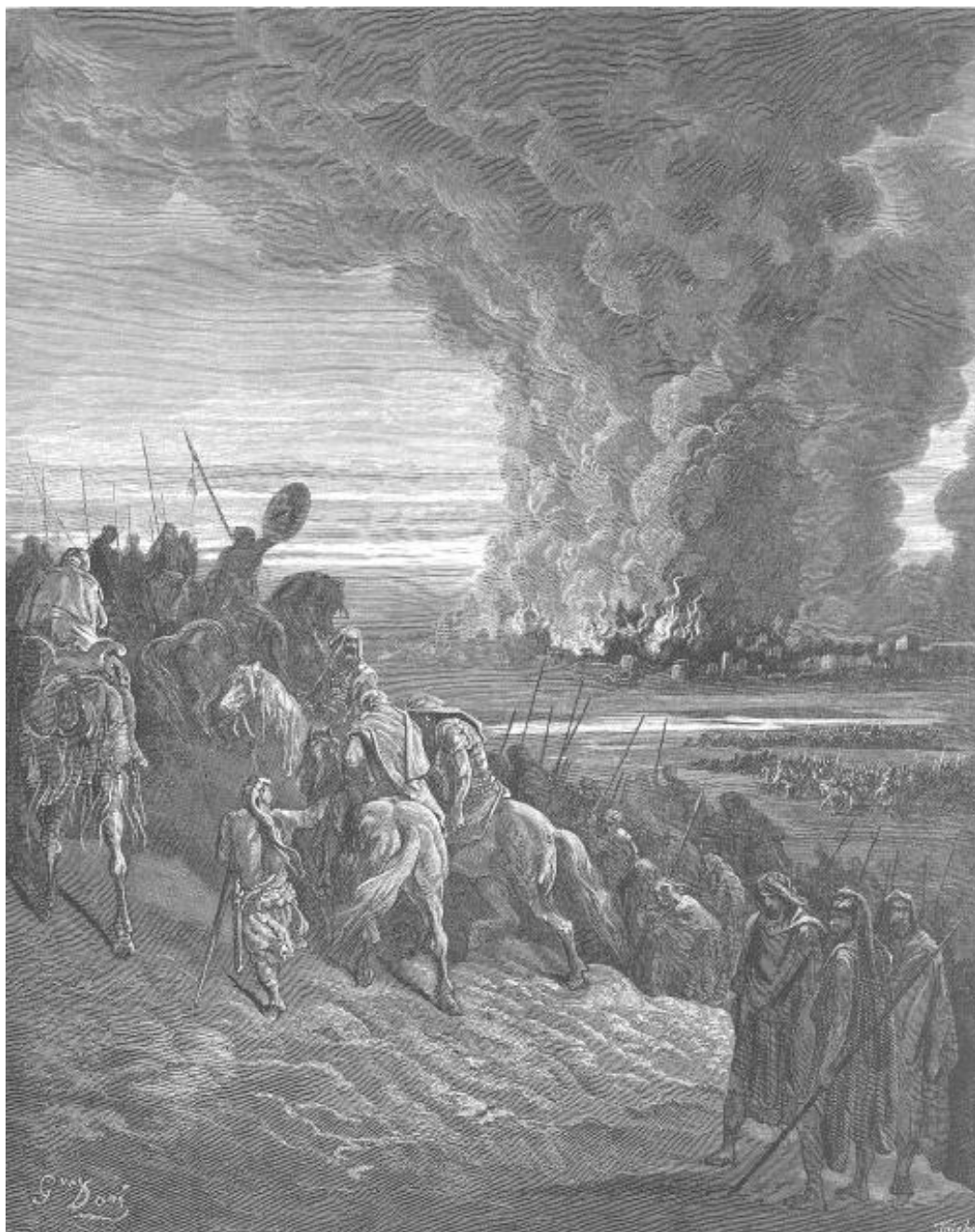
J. Martin: Jozue žiada slnko, aby sa zastavilo (1816)

B. West: Jozue s archou zmluvy pri rieke Jordán (1800)

G. Ferron podľa C. Maratta: Jozue prikazuje slnku zastaviť sa (18.st.)

G. Doré: Jozue zničil mesto Aj (drevoryt, 1866)

G. Doré: Jozue ušetril neviestku Rachab a jej rodinu (drevoryt, 1866)

G. Doré: Anjel sa zjavuje Jozuovi (drevoryt, 1866)

Jörd - Fjördyn

Jörmungand - v starej nórcine Jörmungandr - „obrovské monštrum“; tiež Jörmungandr, *Jormungand*, *Midgardsormr* (Midgardský had); v *severskej mytológii* morský had, súrodenec vlka *Fenrira* a bohyně *Hel*; narodil sa ako prostredný potomok obryne *Angrbody* a boha *Lokiho*; žili v krajine *Jötunheimr*; podľa Prózy Edda zobral *Odin* *Lokiho* deti a hada hodil do oceánu, ktorý obklopoval *Midgard*, aby tak čo najviac oddialil záhubu sveta; had v mori narástol do obrovských rozmerov, že bol schopný obopnúť celý svet a zahryznúť do vlastného chvosta; odtiaľ pochádza aj jeho ďalšie pomenovanie *Had Sveta* (porovnaj *urovobos*); keď sa uvoľnil chvost, Ragnarök začal; had vystúpil z mora a otrávil svojim dychom vzduch; *Thor* ho zabil, no sám však prešiel len deväť krokov a padol taktiež mŕtvy, otrávený hadím jedom; obľúbeným motívom bola Thorova rybačka s obrom *Hymirom* na hada *Jörmunganda*; keď obor odmieta poskytnúť Thorovi s návnadu, Thor zabije jeho najväčšieho vola a hlavu použije ako návnadu; *Hymir* radí loviť hada z miesta, odkiaľ loví ryby, ale *Thor* sa rozhodne pre voľné more, napriek obrovmu varovaniu; *Thor* urobil silné lano s veľkým hákom, na ktorý zavesil volskú hlavu a ťahal hada z vody; *Jörmungand* sa metal a pľul krv, ale vystrašený *Hymir* napokon lano preťal a had zmizol v mori; pozri *zvieratá v severskej mytológii*, *Snorriho Edda*

<https://sk.wikipedia.org/wiki/J%C3%B6rmungandr>

https://www.google.sk/search?q=J%C3%B6rmungand&espv=2&biw=1836&bih=990&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEWj06vz2xK_PAhXEC8AKHf2GAZgQsAQIHA

<http://nn.wikipedia.org/wiki/Midgardsormen>

<http://oc.wikipedia.org/wiki/Jormungand>

Boh Thór a obor Hymi pri love morského hada Jörmunganda (islandský rukopis z 18.st.)
Lov hada Jörmunganda na býčiu hlavu (islandský rukopis, 16.st.)

J. H. Füssli: Thor zápasí s morským hadom Jörmungandom (1788)

E. Doepler: Deti Lokiho (1905)

E. Doepler: Thor a Midgardský had (1905)

Jötnar - singulár jötunn, zjednodušene Jottun alebo Jotun; ďalej sú nazývaní þursar, thursar (singulár Thurso), Risar, Risa; jotnar ženského rodu tiež *Gýgjar*, *Gýgr* a *Íviðjur*, *Íviðja*; staro nórske slovo jötunn (protogermán. etunaz) môže mať rovnaký koreň ako protogermánske etan – „jesť“; preto Jötnar pravdepodobne znamenal „žrút“, „ludožrút“, zrejme pre obrovské množstvo konzumovanej stravy vzhľadom na ich veľkosť; v *severskej mytológii* Jötnar sú bytosti figurujúce ako nepriatelia bohov; obývajú svet *Jötunheimr* a často sú označovaní ako obri, hoci nie všetci sa vyznačujú nadmernou veľkosťou; sú časťmi protagonistami severských mýtov a je zachovaný celý rad ich mien; Jötnar sú pevne spojení so živlami, ale aj s chorobami a rôznymi negatívnymi aspektmi ľudského života; hoci nie sú vždy vykresľovaní negatívne a majú spravidla rad osobných rysov neboli Severanmi pokladaní za bohov; taký bol jötnar *Mimir* a *Vafthruthnir*, u ktorého *Odin* chce

získať odpoveď, aké budú znamenia začiatku konca časov, *Ragnaröku* (pozri *Fimbulvinter*); v básni *Vafþrúðnismál* z Poetickej Eddy, Odin navštívil *Fensalir*, sály svojej manželky *Frigg*, ktoré sú označené ako najväčšie, aké existujú; to je jasným dokladom porovnateľnej úrovne schopností starobylých Jötnar a severských bohov; mnoho Asov malo obří pôvod, taký bol aj sám hlavný boh *Odin*, ktorého rodičia boli *Ás Borr* a obryňa *Bestlu*; niektorým z jötnar sú pripisované odporné rysy, pazúry a tesáky; mohli byť deformovaní, mali veľa hláv alebo ich chýbali humanoidné rysy: deti boha Lokiho: obrovský vodný had *Jörmungandr* a strašidelný vlk *Fenrir*; napriek tomu mnohí z Jötnar boli krásni; hoci nie všetci boli obrami, predpokladalo sa, že všetkých, ktorí žijú medzi skalami, možno považovať za obrov; vyplýva to zrejme z ich úlohy pri vytváraní krajiny; mnoho obrov do značnej miery ovplyvňovalo prirodzený svet; mnohí boli dokonca stotožňovaní s bohmi prírody; Odin a jeho bratia použili telo obra *Ymiho* na stvorenie fyzického svet; Jötnar *Hraesvelg* v podobe orla mávaním krídiel vytváral vietor; obryňa *Jord*, matka *Thora*, bola matkou zvierat a rastlín a mala plodivú silu; obryne *Gjalp* a *Greip*, ktoré sa rozkročili nad riekou a zvýšili hladinu vody; tiež leto, zima, večer, slnko a mesiac všetko bolo dielom Jötnar; ľudia obrom Jötnar pripisovali násilné počasie, dokonca aj zemské útvary; obri tvorili hory, pohybovali nimi, formovali jazerá, ostrovy, vytrhovali stromy, ničili budovy drsnými vetrami, vypúšťali dym, ktorý robil hmlu, ich kýchanie spôsobovalo zemetrasenie; hoci boli stále opisovaní ako menej významní než Asovia, ich zásahy do prírody nemohli byť ignorované; pozri *obri v severskej mytológii*; *Aegir*, *Fjölsvinn*, *Hljod*, *Hrod*, *Hrungnir*, *Hymir*, *Hrímnir*, *Narfi*, *Vafthruthnir*

<https://en.wikipedia.org/wiki/J%C3%B6tunn>

<https://en.wikipedia.org/wiki/Category:J%C3%B6tnar>

F. Goya: Jötunnar (1808)

Jötunheimr - alebo Jötunheimr; často poangličtené ako *Jotunheim*; v *severskej mytológii* vlast' obrov *Jötunnarov*; mrazivých skalných obrov; odtiaľ pochádzajú tiež iné hrozné stvorenia, napríklad vlk *Fenir*, morský had *Jörmungandr* a bohyňa podsvetia *Hel* (všetci traja deti boha *Lokiho* a obryne *Angrbody*); Jotunheim je od *Ásgardu* oddelený riekou *Iving*; až do tohto sveta siaha tiež jeden z troch koreňov stromu *Yggdrasil*, ktorý vedie ku *studni múdrosti a poznania*, ktorú stráži obor *Mímir*; tomuto kraju vládne kráľ obrov *Thrym*, ktorého neskôr zabije aj s jeho obrím príbuzenstvom boh *Thor*; pozri *lokalitu v severskej mytológii, deväť svetov*

<https://en.wikipedia.org/wiki/J%C3%B6tunheimr>

Jruchis - pozri *Evanjeliá Jruchis*

Juan de Ávila - *Ján z Ávily*

Jubal - hebr. יובל; v *Hebrejskej biblii* (*Genesis 4,21*); potomok *Kaina*, vlastný brat *Jabala* a nevlastný brat *Tubal-Kaina*; otec všetkých, ktorí hrajú na *harfu* a *flautu*

http://en.wikipedia.org/wiki/Jubal_%28Bible%29

M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Jabel a Jubal (Norimberská kronika, 1493)

J. Sadeler I : Jubal a jeho rodina vyrábajú hudobné nástroje (1583)

K. Kotász: Jubal (farebný drevoryt, 1905)